

گروه آموزشی پژوهش هنر

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته پژوهش هنر

عنوان: بررسی ساختار نوشتار در فرش ایرانی با رویکرد طراحی خانواده حروف
استادراهنما: دکتر امیرحسین چیت سازیان

دانشجو: شاهین رسولی

شهریور 1396

واژه های کلیدی: فرش ایرانی، خوشنویسی ایرانی، نوشتار در فرش، خانواده حروف، نقش و طرح
چکیده:

هنر فرش بافی هنری است که در میان دیگر دست بافته ها با وظیفه های کاربردی گوناگون به ویژه پوشاندن سطوح اعم از کف مکان هایی برای استقرار انسان مانند خانه ها و دیگر مکان ها نقش بسزایی را در زندگی ایفا کرده و از دیرباز در میان اقوام مختلف ایرانی جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص داده است. بدیهی است می توان اینگونه پنداشت که این هنر جزء اولین هنرهایی می باشد که راه خود را در میان زندگی روزمره ی انسان ها از نظر کاربردی باز کرده است و تا به امروز جایگاه مستحکمی را برای خود بوجود آورده است. این امر با پدیدار گشتن حروف و نوشتار در فرش ها جلوه ی ویژه ای را بر خود مشاهده می نماید همانند تغییر نوع برخورد با فرش، برای مثال علاوه بر دیده شدن، ویژگی خوانده شدن نیز به این گونه از دست بافته ها راه پیدا می کند. با پدیدار شدن نوشتار نوشتار بعنوان نقشی از نقوش فرش، این رسانه ی هنری (فرش) تغییرات شگرفی را در تعاملات با خود شاهد بود و بر این اساس علت اصلی دغدغه ی محقق در پایان نامه ی پیشرو گشت. در پایان نامه ی پیش رو که پژوهشی توصیفی - کاربردی است، جمع آوری اطلاعات با روش مطالعه ی کتابخانه ای و میدانی انجام گرفته است و پژوهشگر سعی بر شناسایی، معرفی و استخراج این حروف با رویکرد بررسی ساختاری (تولید خانواده ی حروف جدیدی برای فرش) آن ها کرده است. نتیجه بدست آمده اینگونه است که علاوه بر معرفی ویژگی های نوشتاری در بستر فرش به مثابه ی محتوایی در فرم با رویکردی معاصر، به شکل گیری و طراحی گونه ای متفاوت و جدیدی (نوآوری) از خانواده ی حروف فارسی (فونت) بر اساس این اطلاعات به دست آمده؛ ویژه و معرف فرش ایرانی انجامید.